

CONCEPTUL DE JUSTIȚIE RESTAURATIVĂ ȘI LEGĂTURA ACESTUIA CU TENDINȚELE MODERNE DE DEZVOLTARE A PROCESULUI PENAL

Elena BEDROS,
doctorand, Universitatea Liberă Internațională din Moldova

SUMMARY

In the course of evolution of the contemporary society, the complexity and severity of disputes and conflicts, both between individuals, as well as between legal persons or the mixed ones have increased and, traditional penal system fails to achieve its objectives, facing both financial problems, as well as human resources issues. In this context, the use of alternative methods to settle a dispute became necessary, and more than this, the concept of "restorative justice" began to gain more ground over the time, becoming more popular internationally and getting to be implemented in the legislation of many countries, including ours. In the process of settlement of conflict created between the offender, victim and community, restorative justice suggests an active involvement of the victim and of the offender, which would represent an accountability of the offense and a redress of the damage committed by the offender, with positive effects on preventing criminal recidivism. Criminal mediation or restorative justice on the one hand, can contribute to prevention of recurrence through the restoration of the link between the victim and the perpetrator, and on the other hand, to avoid the side effects of incarceration on the conduct of convicts. The current legal and political context is a favorable scenario for the development of restorative justice paradigm, taking into consideration the difficulties of the classic penal system, particularly the management of social reintegration of offenders and prevention of recidivism. This article presents a synthesized analysis of the concept of restorative justice, in order to determine its relationship with the modern trends of development of the criminal proceedings.

Keywords: classic penal system, criminal mediation, restorative justice, restorative proceedings, restorative results

REZUMAT

Odată cu evoluția societății contemporane, a crescut numărul, complexitatea și gravitatea litigiilor și al conflictelor, atât dintre persoanele fizice, cât și dintre persoanele juridice sau cele mixte, iar sistemul penal clasic nu reușește să-și atingă pe deplin obiectivele, confruntându-se cu probleme financiare și de resurse umane. În acest context, utilizarea metodelor alternative de soluționare a disputelor a devenit imperios necesară, iar conceptul de „justiție restaurativă” a început să cîștige tot mai mult teren de-a lungul timpului, bucurându-se de un mare interes la nivel internațional și ajungînd a fi implementat în legislația tot mai multor state, printre care și țara noastră. În soluționarea conflictului creat între infractor, victimă și colectivitate, justiția restaurativă propune implicarea activă a victimei și a infractorului, ceea ce ar presupune, în primul rînd, asumarea responsabilității faptelor săvîrșite și repararea pagubei de către infractor, cu influențe pozitive asupra prevenirii recidivei infracționale. Medierea penală sau justiția restaurativă poate contribui la prevenirea recidivei prin prisma refacerii legăturii dintre victimă și făptuitor, pe de-o parte, și prin evitarea efectelor negative ale încarcerării asupra conduitei condamnaților, pe de altă parte. Contextul politic și normativ actual reprezintă un teren favorabil dezvoltării paradigmei justiției restaurative, care se impune imperios, avînd în vedere dificultățile sistemului penal clasic în ceea ce privește gestionarea reintegrării sociale a infractorilor și prevenirea recidivei. În acest articol se încearcă o analiză sintetizată a conceptului de *justiție restaurativă*, în vederea determinării legăturii acestuia cu tendințele moderne de dezvoltare a procesului penal.

Cuvinte-cheie: sistem penal clasic, mediere penală, justiție restaurativă, justiție comunitară, proces restaurativ, rezultat restaurativ

Introducere. Într-un stat de drept, apărarea drepturilor și libertăților persoanei este domeniul prioritar de activitate. În acest context, modalitatea cea mai frecvent utilizată în apărarea drepturilor și libertăților este justiția, înfăptuită de autoritatea judecătorească. Totuși, evaluările pe plan mondial ale nenumăratelor încercări ale sistemelor penale de a stopa fenomenul infracțional și a reduce recidiva au condus la concluzia că acestea încă nu au găsit

metoda optimă pentru rezolvarea situației. Astfel, acum mai bine de trei decenii, a fost formulat conceptul de „justiție restaurativă”, adică ideea unei noi modalități de soluționare a conflictelor în materie penală, în opoziție cu abordările tradiționale ale criminalității, modelele consensuale fiind promovate ca alternativă la sistemul penal clasic. Această nouă cale de rezolvare a raporturilor juridice de conflict nu este limitată la o anumită ramură de drept, ci poate

atinge orice domeniu al dreptului, putîndu-se dezvolta în orice sistem de drept, mai cu seamă în cele ale statelor democratice.

Modelele alternative de rezolvare a conflictelor au fost descrise în mod variat, iar mișcarea care a stat la baza promovării lor este cunoscută sub diverse titulaturi: „justiție comunitară”, „justiție restaurativă”, „justiție informală”, dar în practică este cel mai adesea cunoscută sub denumirea de *mediere*. Totodată, este necesar de pre-

cizat însă că, deși s-ar putea crede că există o relație de sinonimie între noțiunea de *mediere* și cea de *justiție restaurativă*, totuși justiția restaurativă reprezintă un concept mult mai larg, un nou curent în filosofia penală actuală, incluzând și medierea – principala formă în care se concretizează justiția restaurativă, alături de o mare varietate de forme particulare incluse în conceptul restaurativ (arbitrajul, concilierea etc.).

Prezentul articol are drept scop elucidarea sensului noțiunii de justiție restaurativă și determinarea legăturii acesteia cu tendințele moderne de dezvoltare a procesului penal.

Metode utilizate și materiale aplicate. Pe parcursul analizei temei abordate, au fost utilizate metodele: analizei și sintezei, istorică, a comparației, investigației științifice. În calitate de materiale au servit o serie de monografii, lucrări științifice ale autorilor autohtoni, și celor de peste hotare, precum și legislația penală în vigoare.

Rezultate obținute și discuții. Conceptul de justiție restaurativă, sau așa-numita noua paradigmă de justiție, a apărut în ultimele decenii, iar dezvoltarea sa nu a fost una accidentală, ci reprezintă o manifestare firească a tendințelor contemporane de evoluție a procesului penal. Studiarea evoluției procesului penal contemporan ne va permite să înțelegem mai aprofundat natura și scopul conceptului de justiție restaurativă, oferindu-ne posibilitatea dezvoltării și aplicării acestuia în viitor.

Procesul penal, ca formă a activității de aplicare a legii, reflectă nivelul de dezvoltare a societății la fiecare etapă a ei, condițiile social-istorice, precum și nivelul de evoluție a teoriei dreptului și de tehnicii legislative. În legătură cu aceasta, procesul penal se modifică în timp, subordonându-se cerin-

țelor și condițiilor vieții sociale. Fiecare etapă a societății se caracterizează prin anumite tendințe de dezvoltare a procesului penal, atât la nivel global, cât și la nivelul statelor individuale. Totodată, tendințele globale și cele naționale de evoluție a procesului penal pot parțial să se suprapună, deoarece reprezintă un răspuns adecvat la cerințele comunității internaționale. Aceste tendințe sînt reflectate în doctrina juridică și în legislație și sînt consolidate inclusiv prin reglementările actelor internaționale, adoptate de către diferite organizații internaționale.

Dincolo de caracterul său conservator, politica penală la nivel statal manifestă, în ultimul deceniu, o certă tendință de armonizare internațională, atât în planul legislativ al combaterii criminalității, cât și în planul respectării drepturilor omului. Este evident că dezvoltarea social-economică, accelerarea ritmului de viață, apariția noi tehnologii și alți factori influențează formele de combatere a criminalității de către stat. Nivelul criminalității, conform diferitor date statistice, rămîne destul de ridicat, în ciuda fluctuațiilor mici care sînt înregistrate într-o anumită perioadă de raportare. În opinia noastră, nu doar nivelul înalt al criminalității influențează schimbarea procesului penal, dar și diversele probleme cu care se confruntă practica, în special problema asigurării respectării drepturilor persoanei, nivelul scăzut de asigurare a drepturilor părții vătămate și a recuperării reale a prejudiciului cauzat în rezultatul infracțiunii, rata înaltă de recidivă a infracțiunilor. Acestea și alte condiții fac necesară căutarea noilor soluții, noilor abordări de combatere a criminalității, schimbarea sistemului procesului penal în scopul eficientizării activității acestuia. În mare parte, toate acestea au

condiționat apariția și dezvoltarea conceptului de justiție restaurativă, pe care fondatorii o privesc ca pe o nouă paradigmă de justiție.

Conceptul de justiție restaurativă în mare parte reflectă tendințele moderne de dezvoltare a procesului penal. Acest concept pune accentul pe reparația daunelor sau prejudiciilor aduse victimei de către agresor, nefiind neglijat nici cel din urmă. Conceptul are în vedere valori de natură morală și socială, care vin să completeze – în mod firesc și necesar – valorile de ordin juridic. Drept urmare, în numeroase state din America de Nord și Europa s-au dezvoltat politici și programe de justiție restaurativă. Conform inițiatorilor conceptului, valoarea de căpătii a justiției restaurative constă în reparația daunelor create de infracțiune, orice demers de conciliere între victimă și infractor trebuind să aibă la bază această valoare. Aceasta reprezintă deosebirea esențială dintre justiția retributivă și cea restaurativă.

Justiția restaurativă – apreciază canadianul *Mark S. Umbreit* – este un răspuns față de infracțiune, centrat pe victimă, ce oferă oportunități pentru toți acei care sunt cel mai mult afectați de infracțiune, pentru a se implica direct în relația față de dauna produsă. Justiția restaurativă este bazată pe valori care accentuează importanța oferirii posibilităților pentru o implicare mai activă în procesul de acordare a sprijinului și asistenței victimelor infracțiunii (o decizie-cadru a Consiliului Uniunii Europene definește victima ca fiind „persoana fizică ce a suferit un prejudiciu, inclusiv o atingere a integrității sale fizice sau mentale, o suferință morală sau o pierdere materială, cauzată direct de acte sau omisiuni care încalcă dreptul penal al unui stat membru”).

Așadar, spre deosebire de justiția penală tradițională cu caracter

retributiv, care pune accentul pe pedeapsă prin aplicarea de sancțiuni dure autorului unui delict, în raport cu gravitatea acestuia, justiția restaurativă se fundamentează pe un sistem de norme și principii practice menite să asigure un tratament adecvat victimei, dar și făptuitorului. Ea se axează pe repararea prejudiciilor aduse victimei de către agresor, pentru ca acesta să conștientizeze fapta comisă și să își asume în mod explicit răspunderea. Desigur, este necesar ca infracțiunea să fie percepută ca un prejudiciu de natură patrimonială sau nepatrimonială. Se impune precizarea că reparația daunelor se face numai cu acordul părților implicate. Indiscutabil că agresorul poate avea o anumită opoziție față de obligațiile de natură reparatorie. El este însă nevoit, de cele mai multe ori, să accepte repararea daunelor, pentru a evita aplicarea unor măsuri de retorsiune ce pot fi luate pe calea justiției penale [1, p. 1].

Termenul de *justiție restaurativă* vine din limba engleză, ceea ce demonstrează originile anglo-saxone ale conceptului. Într-adevăr, aplicarea practică a noului concept s-a născut în țările aflate în zona de influență a dreptului anglo-saxon: Australia, Canada, Marea Britanie, Noua Zeelandă și Statele Unite ale Americii [2, p. 80]. Cu toate că abordări asemănătoare se regăsesc în istoria popoarelor din întreaga lume, mișcarea contemporană pentru conceptualizarea și dezvoltarea justiției restaurative, ca modalitate inovatoare prin care se caută să se dea un răspuns viabil și eficient infracțiunii și conflictului, s-a aplicat practic pentru întâia dată în anul 1974. Doi canadieni, Mark Yantzi și Dave Worth, au rugat un judecător din Kitchener, Ontario, să le permită să încerce o abordare diferită în intervenția justiției asupra a doi tineri infractori arestați pentru distrugere de bu-

nuri. Ideea a fost de a permite victimei și infractorului să joace rolul principal în luarea deciziei referitoare la cea mai adecvată metodă de răspuns față de răul produs. De atunci încoace, a crescut continuu utilizarea justiției restaurative și acest concept s-a deplasat de la periferia politicilor penale spre o zonă centrală, fapt ce i-a conferit un loc binemeritat în cadrul practicilor penale [3, p. 3].

Pe continentul european, termenul este mai puțin cunoscut în forma sa anglo-saxonă – aceea de justiție restaurativă, dar acest lucru nu înseamnă că nu există o fundamentare similară: dezbaterile teoretice asupra modului în care pot fi rezolvate consecințele infracțiunilor de către cei direct implicați au început să se facă simțite în Europa încă de la sfârșitul anilor '60 ai sec. XX. Entuziasmul, adeseori exagerat, datorat primelor rezultate pozitive obținute în cadrul studiilor desfășurate au făcut ca mulți cercetători să creadă că au descoperit rețeta miraculoasă în lupta împotriva infracționalității și să încerce fundamentarea teoretică a unui sistem de justiție restaurativă ca substitut al sistemelor clasice de justiție penală.

Acumulând rezultatele obținute din experimentele practice desfășurate în diferite colțuri ale lumii și beneficiind de un aport teoretic de mare valoare, practicile specifice justiției restaurative au fost apoi privite ca alternative ale sistemelor penale. Totodată, concretizăm că justiția restaurativă nu este o mișcare paralelă sau împotriva sistemelor actuale de justiție penală. Tot mai multe voci se fac auzite în susținerea integrării acestei abordări în sistemele de justiție penală, în scopul modificării fundamentelor, modurilor de operare și rezultatelor obținute de acestea. A devenit tot mai clar că justiția restaurativă nu înseamnă

doar o anumită metodă, tehnică sau program, ci că acest concept este un anumit mod de abordare și o viziune globală. Așa cum și-a intitulat Howard Zehr cartea scrisă în 1990, este vorba de o „schimbare a lentilelor” [5, p. 178].

Majoritatea autorilor interesați de problematica justiției restaurative au legat evoluția ideilor justiției restaurative de următoarele evenimente:

- „Nemulțumirile manifestate față de sistemul penal tradițional de către victime sau de personalul de specialitate.

- Eșecul sancțiunilor cu caracter represiv și al sancțiunilor privative de libertate.

- Creșterea influenței mișcării de sprijinire a victimelor.

- Costul gestionării judiciare a delincvenței.

- Aglomerarea cu dosare a instanțelor de judecată” [4, p. 6].

Această evoluție a abordării și interpretării conceptului nu reprezintă o slăbiciune, ci, dimpotrivă, o maturizare și o dovadă a unei tot mai puternice implicări a acestuia în realitățile sociale, precum și să fie tot mai mult acceptat în interiorul sistemelor penale. Foarte multe țări nu numai că au demarat experimentarea practicilor specifice justiției restaurative în paralel sau în cadrul proceselor penale și pe parcursul executării pedepselor, ci au elaborat și adoptat prevederi legislative care să susțină dezvoltarea ulterioară a conceptului și a procedurilor particulare.

Această stare de fapt a fost marcată de numeroase documente internaționale de importanță majoră, elaborate de Organizația Națiunilor Unite și de Consiliul Europei, prin care s-au conturat principiile fundamentale ale justiției restaurative în materie penală, cu scopul de a oferi un cadru de bază, comun statelor lumii, interesate tot mai mult de imple-

și încurajăm încorporarea metodelor justiției restaurative în sistemele de justiție penală, în funcție de particularitățile fiecărui stat” [7, p. 7].

În cadrul celui de-al XII-lea Congres al Organizației Națiunilor Unite, ce s-a ținut în Salvador (Brazilia), în perioada 12-19 aprilie 2010, s-au reluat dezbaterile privitoare la implementarea modelului justiției restaurative, în scopul prevenirii crimei și a revictimizării, punându-se accentul pe folosirea acestui model în cazul infractorilor minori. Punctul 51 al Declarației de la Salvador, adoptată cu ocazia lucrărilor acestui congres, accentuează nevoia de a se reintări alternativele la încarcerare, ce pot consta în munca în serviciul comunității, justiția restaurativă, supravegherea electronică, precum și nevoia de a susține programele de reabilitare și reintegrare, incluzându-le pe acelea ce urmăresc corectarea conduitei infracționale, alături de programele educative și vocaționale pentru condamnați [8, p. 2].

Potrivit Rezoluției nr. 26 din 1999 a Consiliului Economic și Social al Organizației Națiunilor Unite asupra dezvoltării și includerii medierii și a justiției reparatorie în domeniul justiției penale, soluționarea conflictelor mai puțin grave, generate de săvârșirea unor infracțiuni, se poate face prin mijloace de justiție restaurativă care, sub controlul unei instanțe de judecată sau al unei alte autorități competente, facilitează repararea prejudiciului suferit de către victimă și poate juca un rol important în prevenirea conduitelor infracționale viitoare, reprezentând o alternativă validă pentru detenția de scurtă durată.

Dintre multitudinea procedurilor specifice justiției restaurative, cea care s-a extins cel mai mult în statele sistemului de drept roma-

no-germanic este *medierea penală*, bucurându-se de o consacrare legislativă și la nivel național. În Republica Moldova, *medierea penală*, ca proces restaurativ, se bucură în prezent de o consacrare expresă pe plan legislativ, fiind reglementată în *Legea nr. 134-XVI din 14.06.2007 cu privire la mediere*, în vigoare din 1 iulie 2008 [9]. Conform art. 2 alin. (1) din *Legea* aceasta reprezintă „o modalitate alternativă de soluționare a conflictului dintre părți pe cale amiabilă, cu ajutorul unei terțe persoane”. Totuși, este necesar de remarcat că *medierea penală* poartă un caracter specific diferit de alte tipuri de mediere. Din acest considerent, reglementarea acesteia în *Legea* cu privire la mediere este inclusă într-o secțiune separată (Cap. VI, secț. a 2-a – „Medierea în cauze penale”). *Legea* stabilește o procedură de mediere extrajudiciară. Potrivit art. 32 alin. (5) din *Legea* menționate, procesul de mediere este reglementat, pe lângă *Legea* cu privire la mediere, de *Codul penal*, *Codul de procedură penală*, *Codul de executare* și alte acte normative. Medierea are efecte mai pronunțate dacă se utilizează în faze incipiente ale procesului, pe cât se poate, cu implicarea părților în acțiuni procesuale, evitând astfel efectul psihologic negativ care îl lasă acestea asupra persoanelor, îndeosebi asupra minorilor. De asemenea, restaurarea, pe cât se poate de urgent, a unui drept încălcat este un obiectiv determinant în justiția restaurativă; în așa mod, cu cât mai repede părțile vor găsi un numitor comun, cu atât victima va obține o reparație echitabilă [10, p. 14].

Concluzii. Umanizarea politicii penale, consolidarea mecanismului de asigurare a drepturilor victimelor și eficientizarea justiției constituie priorități ale vieții sociale contemporane, iar modalitatea

prin care pot fi atinse aceste deziderate, chiar dacă numai pentru categorii restrânse de infracțiuni și de infractori, o reprezintă justiția restaurativă – curent relativ nou, dar cu puternice valențe inovatoare în planul politicii penale. Justiția restaurativă are la bază principiul responsabilității, potrivit căruia eficiența sa este direct proporțională cu nivelul angajării infractorului ca participant activ în procesul restaurativ, urmărindu-se în acest mod o mai corectă reparație materială și morală adusă victimei. În același timp, semnifică o întoarcere la justiția comunitară și, spre deosebire de sistemul clasic, reprezintă o justiție pe orizontală.

Conceptul de justiție restaurativă are o legătură directă cu tendințele de dezvoltare a procesului penal, deoarece acestea pe deplin și-au găsit reflectare în acest concept. Unele elemente ale abordării restaurative pot fi utilizate în cadrul procedurilor penale întru îmbunătățirea și dezvoltarea acestuia, ținând cont de tendințele și problemele actuale ale procesului penal.

Considerăm că actualul context politic și normativ reprezintă un scenariu favorabil dezvoltării paradigmei justiției restaurative, care se impune imperios având în vedere dificultățile sistemului penal clasic în ceea ce privește gestionarea reintegrării sociale a infractorilor și prevenirea recidivei. Studiile asupra eficienței justiției restaurative relevă faptul că justiția restaurativă funcționează atât pentru făptuitor, cât și pentru victimă. Deși este greu a se realiza armonizarea standardelor justiției restaurative la nivelul tuturor statelor-membre ale Uniunii Europene, se încearcă, prin diverse metode, printre care și numeroase programe de cooperare și asistență, să se dezvolte încrederea reciprocă între state, să se promoveze

cele mai bune practici, pentru a se obține un climat de justiție sigur și modern.

Referințe bibliografice

1. Mihail Albici. *Justiția restaurativă*. În: Revista Palatul de Justiție, nr. 1, 2014.

2. Livia Sumănar. *Unele aspecte privind implementarea modelului justiției restaurative pe plan internațional și național*. În: Analele Universității de Vest din Timișoara, Seria Drept, nr. 1, 2013.

3. Pașcu Andrei. *Justiție restaurativă*. În: Revista de Știință Penitenciară, nr. 3, 2000.

4. Institutul Național de Criminologie. *Programe de justiție restaurativă în lumea contemporană (Analiză documentară)*, 2005, www.criminologie.ro.

5. Howard Zehr. *Changing Lenses*. Herald Press, Scottdale, Pennsylvania Waterloo, Ontario, Third edition, 2005.

6. G. Varona. *Criterii de evaluare în justiția restaurativă. Analize comparative și internaționale*. În: Cartea rezumatelor Congresului Societății Spaniole de Victimologie – cunoașterea, recunoașterea și vindecarea victimelor. Donostia-San Sebastián, 2007.

7. Bangkok Declaration, Synergies and Responses: *Strategic Alliances in Crime Prevention and Criminal Justice* (plasată pe pagina web a Organizației Națiunilor Unite: www.unodc.org.).

8. Salvador Declaration on Comprehensive Strategies for Global Challenges: *Crime Prevention and Criminal Justice Systems and Their Development in a Changing World* (plasată pe pagina web a Organizației Națiunilor Unite: www.unodc.org.).

9. *Legea Republicii Moldova cu privire la mediere* nr. 134-XVI din 14.06.2007.

10. Dolea I., Zaharia V., Beldiga C. *Medierea penală. Ghid pentru ofiterii de urmărire penală*.

Chișinău, 2009.

REFLECȚII ASUPRA LATURII OBIECTIVE A INFRAȚIUNII DE DENUNȚARE FALSĂ

Anastasia GÎRLEA,
doctorandă

SUMMARY

Delineation of false denunciation, false statements and invalid translation of other related crimes in order to determine the penalty is extremely important to delineate false denunciation, false statements, false statements and inaccurate translation of other crimes that threaten to justice.

REZUMAT

Rezumat delimitarea denunțării false, declarației mincinoase, concluziei false și traducerii incorecte de alte infracțiuni conexe În scopul individualizării pedepsei este extrem de important de a delimita delimitarea denunțării false, declarației mincinoase, concluziei false și traducerii incorecte de alte infracțiuni care atențază la justiție.

Introducere. Latura obiectivă a componentei de infracțiune reprezintă caracteristica semnelor exterioare a faptei respective. Infracțiunea întotdeauna constituie o reflectare a voinței omului, o exteriorizare a intențiilor și scopurilor acestuia. Convingerile și gândurile persoanei, oricât de condamnabile și reproșabile ar fi, dacă nu sînt materializate în fapte, nu trag după sine răspunderea penală. Latura obiectivă a diferitelor infracțiuni este variată: în unele cazuri ea se exprimă numai prin faptă, altele presupune survenirea anumitor consecințe socialmente periculoase și, în acest sens, survine și legătura causală dintre faptă și consecințe.

Scopul principal al articolului constă în efectuarea unei cercetări științifice – cu imanente implicații în legislația penală, doctrina penală și practica judiciară – a problemelor teoretice și aplicative privind specificul laturii obiective a infracțiunii de denunțare falsă și în oferirea de soluții concludente referitor la acest subiect, inclusiv cu caracter de lege ferenda.

Metode utilizate și materiale aplicate. Pentru realizarea scopului propus, au fost utilizate metoda logică, metoda istorică, metoda com-

parativă, metoda gramaticală etc.. Investigația efectuată se bazează pe studierea doctrinei dreptului penal, a legislației și practicii judiciare în domeniu. În cercetarea realizată s-a ținut cont mai cu seamă de legislația Republicii Moldova, dar și a altor state, cum ar fi România și Federația Rusă.

Rezultate obținute și discuții.

Fapta constituie un semn obligatoriu al laturii obiective a oricărei infracțiuni, iar consecințele, legătura causală, timpul, locul, modul comiterii infracțiunii sînt semne facultative. În baza acestei deosebiri este fundamentată clasificarea componentelor de infracțiune în dreptul penal în *materiale și formale* [1]. Legea nu leagă răspunderea penală pentru denunțarea falsă, declarația mincinoasă, concluzia falsă și traducerea incorectă de survenirea anumitor consecințe. Însuși faptul denunțării false, declarației mincinoase, concluziei false și al traducerii incorecte include în sine componenta unei infracțiuni terminate, consumate, indiferent de faptul dacă au survenit ca urmare anumite consecințe (de exemplu, tragerea la răspundere penală sau condamnarea unei persoane) sau nu. Este evident că aceasta nu presupune